

Hodnocení bakalářské práce – oponent práce

Titul: Využití Frenchay Arm testu ke sledování efektu botulotoxinu u spasticity pacientů po poškození mozku

Autor: Lia Medková

Vedoucí závěrečné práce: MUDr. Yvona Angerová, Ph.D., MBA

Oponent závěrečné práce: Bc. Alžběta Čábelková

1. Přehlednost a členění práce

Autorka se ve své bakalářské práci věnuje tématu využití Frenchay arm testu ke sledování efektu botulotoxinu u spasticity pacientů po poškození mozku. Bakalářská práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část obsahuje stručné kapitoly zabývající se poškozením mozku a řízením pohybu. Větší prostor je věnován samotné spasticitě (projevy, důsledky) a jednotlivým typům spasticity na horní končetině a omezením v ADL vyplývajícím z patologického postavení horní končetiny právě v důsledku spasticity. Dále jsou zde uvedena jednotlivá hodnocení spasticity pomocí Ashworthovy škály, Modifikované Ashworthovy škály a Tardieho škály. Pozitivně hodnotím zařazení kapitoly, která se zabývá zohledněním spasticity v hodnocení denních aktivit. V rámci kapitoly o spasticitě je také zařazena podkapitola pojednávající o možnostech ovlivnění spasticity a intervenci ergoterapeuta. Obsah naposledy zmíněné kapitoly (Intervence ergoterapeuta) bych doporučila zařadit spíše do kapitoly Ergoterapie, která následuje dále v textu teoretické části práce a v níž je popsán význam horní končetiny a ergonomie sedu. Poslední kapitola teoretické části práce je věnována popisu samotného Frenchay Arm testu. Tato kapitola by si vzhledem k tématu práce zasloužila podrobnější a v některých subtestech lépe formulovaný popis jednotlivých úkolů. Fotodokumentace Frenchay Arm testu není v dostatečné kvalitě.

Praktická část bakalářské práce obsahuje popis stanoveného cíle, zmiňuje výzkumnou otázku (tento termín nahrazen „základní otázkou“), postup realizace praktické části s popisem výzkumného vzorku a na dvou kazuistikách je demonstrováno využití Frenchay Arm testu s bodovým hodnocením jednotlivých úkolů pro sledování efektu botulotoxinu. Další kapitola je věnována diskuzi, která je dělena na diskuzi k výsledkům a diskuzi k testu. Tuto kapitolu by bylo vhodnější zařadit jako samostatnou kapitolu.

Poslední kapitolou je závěr bakalářské práce. Práce obsahuje přílohy, kde jsou uvedeny popisky k jednotlivým úkolům Frenchay Arm testu ve vztahu ke každé kazuistice pacienta.

2. Formální náležitosti práce

Bakalářská práce, je až na několik nepříliš obratně formulovaných vět, stylisticky dobře komponovaná. V textu se objevuje minimum gramatických chyb. Poměr teoretické a praktické části je mírně nevyvážený. Teoretická část převažuje počtem stran nad částí praktickou. Obrazová dokumentace v kapitole popisující Frenchay Arm test není příliš zdařilá kvalitou provedení a názorností rozložení pomůcek při samotném testování. Citační norma není dodržena v plné míře, u některých odstavců chybí použitý zdroj. Seznam literatury obsahuje české a cizojazyčné zdroje.

3. Cíl práce

Cílem bakalářské práce je zjistit efekt botulotoxinu aplikovaného do svalů horní končetiny pomocí Frenchay Arm testu před podáním botulotoxinu, během jeho působení a po odeznění efektu. Cíl práce je jednoznačně formulován a dle výsledků, které jsou zpracovány v praktické části práce i splněn. Autorka práce pokládá dvě základní otázky. První otázka zní: „Je Frenchay Arm Test vhodný pro testování léčby botulotoxinem?“ Druhá otázka se týká vlivu aplikace botulotoxinu na vykonávání běžných denních činností. Autorka zde uvádí termín „výzkumná otázka“, který byl však nahrazen výrazem „základní otázka“.

4. Přehled problematiky

Autorka využila pro sběr informací českou i zahraniční literaturu, která je použita v menší míře. Použité zdroje jsou aktuálnější i staršího data vydání, převažují recentní zdroje. Klíčová slova jsou vhodně zvolená. Syntéza teoretických poznatků je poměrně zdařilá. Diskuze závěrů je rozdělena na diskuzi k výsledkům, kde již samotný nadpis by bylo dobré více specifikovat. Z textu vyplývá zaměření kapitoly na hodnocení účinku botulotoxinu na aplikované spastické svaly a pozitivní ovlivnění provádění ADL. Diskuze je vedena i ve vztahu k samotnému testu, kde autorka rozebírá pozitivní a negativní stránky Frenchay Arm Testu.

5. Postup zpracování bakalářské práce

Autorka zvolila pro zpracování praktické části práce kvalitativní výzkum, který je pro zhodnocení problematiky adekvátní. Měření účinku botulotoxinu pomocí Frenchay Arm testu v předem určených časových intervalech je demonstrováno na kazuistikách dvou pacientů. Výzkumný vzorek, který je tvořen dvěma pacienty není dostatečně specifikován v některých oblastech (např. je zde uvedena obecná informace o docházení na aplikace botulotoxinu, což by mohlo být více rozvedeno – kolik aplikací již proběhlo apod.). Obecné informace o všech prováděných testech nejsou v úvodu praktické části v postupu práce kompletní, není zde např. uvedeno hodnocení dle profesora Gracies, které je ale dále v každé kazuistice uvedeno. V některých položkách vyšetření v rámci každé kazuistiky pacienta jsou použity ne příliš vhodné termíny pro zhodnocení dané oblasti (např. hodnocení povrchového čítí – „poruchy taktilního čítí v oblasti akra“, z tohoto slovního hodnocení není patrné, o jakou poruchu čítí se jedná).

6. Přínos pro praxi

Frenchay Arm Test jistě patří v současné době k jednomu z nejlepších hodnotících nástrojů pro identifikaci problémových oblastí motoriky „spastické“ horní končetiny při manipulaci s předměty denní potřeby. Autorka podrobně popisuje jednotlivé fáze úchopu v rámci každého úkolu, definuje patologické vzorce pohybu, což může poskytnout určitý návod pro praxi odborníků, jak postupovat při samotném hodnocení. Vyšetření pomocí Frenchay Arm testu je v této bakalářské práci doplněno také vyšetřením spastické parézy dle Graciese, které vychází z Tardieho škály. Z tohoto postupu je patrné, že komplexní přístup při hodnocení je dobrým předpokladem k efektivnímu nastavení terapie s využitím účinku botulotoxinu a tím i k efektivnějšímu zapojení „spastické“ horní končetiny při ADL.

7. Náročnost práce na teoretické a praktické znalosti

Pro zpracování teoretické části práce byla potřeba dostatečná analýza informací dané problematiky především z cizojazyčných zdrojů. Praktické využití a záznam z vyšetření Frenchay Arm testu vyžaduje dobré pozorovací schopnosti hodnotící osoby, podrobnou analýzu problémových oblastí a jejich výstižný záznam.

8. Výsledky a jejich analýza

Výsledky testu jsou prezentovány pomocí tabulek a grafů, při jejichž analýze se čtenář musí opakovaně vracet k popisům jednotlivých úkolů, které jsou zde označeny pouze písmeny. Písemný komentář k výsledkům hodnocení je uveden v diskuzi.

9. Závěry a doporučení bakalářské práce

V závěru práce autorka shrnuje jednotlivé poznatky a doporučení. Jsou zde uvedeny klady a zápory již zmiňovaného testu, doporučení, u kterých pacientů je vhodné tento test použít. V závěru jsou také stručně a přehledně shrnuty výsledky praktické části práce. Celkově závěr působí poměrně kompaktně a poskytuje ucelený výstup celé práce.

10. Aktuálnost práce – hodnotí pouze oponent práce

Popisované téma je jistě aktuální. Hodnocení spasticity, sledování jejího vývoje, ovlivnění zvýšeného svalového tonu pomocí botulotoxinu a celý tento proces zaznamenávat pomocí určitého testu (v tomto případně pomocí Frenchay Arm testu) je jistě nezbytný. Určité „nedostatky“ tohoto testu v podobě nepřesných instrukcí, přesně nedefinovaného rozmístění předmětů a v neposlední řadě nekompaktního hodnocení pomocí bodové škály mohou vést k věnování větší pozornosti ergoterapeutů na tento test a snaze o „odstranění“ těchto negativ.

11. Závěry a doporučení oponenta

Autorka touto bakalářskou prací prokázala svou orientaci ve vybraném tématu a také relativně v používané terminologii. Autorka splnila veškeré cíle bakalářské práce, které si stanovila.

Návrh klasifikace práce: velmi dobře při dobře provedené obhajobě

V Praze dne 24. 5. 2016

.....
Bc. Alžběta Čábelková